

POINT Kysely psykososiaalisesta hyvinvoinnista

Opettajan ohjeet

POINT-kyselyn tavoitteena on tunnistaa opiskelijan hyvinvointiin liittyviä tekijöitä, keskeyttämisen riskejä ja opintojen edistymistä tukevia tekijöitä. POINT-kysely on kehitetty Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) rahoittamassa Helmi-hankkeessa vuosina 2016 - 2018. Kysely on kehitetty Kuntoutussäätiön toimesta yhteistyössä Spesia-erityisammattipiston sekä Etelä-Kymenlaakson ja Porvoon ammattipistojen kanssa.

POINT-kysely on kehitetty puheeksi oton ja keskustelun apuvälineeksi opiskelijan ja opettajan väliseen ohjauskeskusteluun. POINT ei ole diagnosoinnin väline, vaan sen avulla voidaan keskustella opiskelijan esiin tuomista vaikeuksista, vahvuuksista, opintojen keskeyttämiseen liittyvistä riskeistä ja arvioida opiskelijan henkilökohtaisen tuen tarvetta. Kysely on mahdollista toteuttaa myös haastatteluna. Muista, että kyselyn täyttäminen on opiskelijalle aina vapaaehtoista ja kyselyn vastaukset sekä niiden pohjalta käyty keskustelu opiskelijan kanssa ovat luottamuksellista tietoa. Noudata siis tarkkaan opiskelijan tietosuojaan liittyviä periaatteita.

Mikäli opiskelijan kanssa käydyssä ohjauskeskustelussa nousee esiin huolestuttavia asioita opiskelijan hyvinvointiin tai terveyteen liittyen, on tämä aina syytä ohjata eteenpäin oppilaitoksen muun tuen piiriin. Opiskelijan antamat vastaukset POINT-kyselyyn on syytä käydä keskustellen läpi virheellisten tulkintojen ja väärinymmärrysten välttämiseksi. Esiin nousseiden asioiden jakamisesta opiskelijan muulle verkostolle on hyvä sopia opiskelijan kanssa erikseen. Alaikäisen opiskelijan kohdalla tulee noudattaa oppilaitoksen antamaa ohjeistusta tiedon jakamisesta huoltajille tai opiskelijahuoltoon. Täysi-ikäisellä opiskelijalla on oikeus päättää itse tiedon jakamisesta tai kieltäytyä siitä. POINT-kyselyä on tarkoitus käyttää kahdenvälisen keskustelun tukena, eikä sitä sellaisenaan ole tarkoitettu siirrettäväksi kolmansille osapuolille. Suosittelemme, että koostatte keskustelunne pohjalta esiin nousseet, yhdessä sovitut asiat kyselyn liitteenä olevalle KOOSTE-lomakkeelle, jota voitte halutessanne käyttää tiedon eteenpäinviemiseen. Voitte harkita kyselyn mukaan ottamista sellaisissa tilanteissa, jossa opiskelijalla tarvetta opiskeluhoillon palveluille, kuten kuraattorille tai psykologille.

POINT-kyselyn avulla on mahdollista arvioida annettujen tukitoimien vaikutusta ja oppilaan kokemaa muutosta kyselyn eri osa-alueilla, jos kysely toistetaan myöhemmin uudelleen.

Kuntoutussäätiö

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

POINT -kyselyn aihealueet

Tyytyväisyys elämän eri osa-alueisiin

Kyselyn ensimmäiset kysymykset kartoittavat opiskelijan yleistä tyytyväisyyttä kyselyssä arvioitaviin eri elämän osa-alueisiin. Jos opiskelija kokee tässä kohdassa tyytymättömyyttä johonkin elämänsä osa-alueeseen, kiinnitä kyseisen osa-alueen tarkentaviin kysymyksiin erityistä huomioita (alla). Huomaa kuitenkin, että vaikka opiskelija kokisi vaikeuksia alla olevissa tarkentavissa kysymyksissä, hän saattaa silti vastata olevansa tyytyväinen kyseiseen elämän osa-alueeseen. Keskustele ja kysele tarkemmin!

Arjen sujuminen

Arjen sujumista kartoittavat kysymykset A sekä 1 – 13. Kysymykset 1 – 8 kartoittavat erilaisia itsenäiseen pärjäämiseen, arjen ja ajan hallintaan liittyviä asioita. Kysymykset 9 – 13 kartoittavat opiskelijan huolenaiheita ja opintoja häiritseviä tekijöitä. Vaikeudet arjenhallinnassa voivat heijastua myös opiskelun sujumiseen. Jos opiskelija kuvaa vaikeuksia arjen sujumisessa, keskustelkaa keinoista sen tukemiseen. Kiinnitä erityistä huomiota kysymyksiin 9 – 10. Opiskelijan esiin tuomat huolet näissä kysymyksissä voivat viitata terveydenhuollon ammattilaisen tuen tarpeeseen. Mikäli kyselyssä nousee esiin taloudellisia vaikeuksia (kysymys 11), voi opiskelija tarvita sosiaalihuollon ammattilaisen tukea.

Opiskelu

Opiskeluun liittyviä asioita kartoittavat kysymykset B sekä 14 – 26. Kysymykset 14 - 18 kartoittavat opiskelua kohtaan tuntemaa uupumusta ja innokkuutta. Uupumus opinnoissa tai matala opiskeluinnotus voivat ilmetä esimerkiksi opiskelumotivaation vähäisyytenä. Osion vastaukset voivat antaa myös viitteitä opintojen keskeyttämisriskistä. Kysymykset 20 – 26 kartoittavat opiskeluun liittyviä taitoja. Näiden kysymysten kohdalla voitte keskustella, miten opetustilanteet opiskelijalla sujuvat ja onko opiskelijalla esimerkiksi tarvetta lisäohjaukselle opetustilanteissa.

Sosiaaliset suhteet

Sosiaalisia suhteita kartoittavat kysymykset C, D sekä 27 – 34. Kysymyksillä kartoitetaan ystävyys- ja perhe/huoltajasuhteita, sosiaalisia taitoja sekä sosiaalisen tuen riittävyyttä. Vaikeudet sosiaalisissa suhteissa tai riittämätön lähipiirin tuki ja yksinäisyys saattavat heijastua opintojen sujumiseen ja opiskelijan jaksamiseen. Jos kyselyn ja keskustelun perusteella on syytä epäillä, että opiskelijalla on vaikeuksia sosiaalisissa suhteissa, varmista, ettei taustalla ole koulukiusaamista. Pyri tukemaan opiskelijaa sosiaalisissa tilanteissa pedagogisin ratkaisuin. Tarvittaessa ohjaa opiskelija tuen piiriin, opintopsykologille tai kuraattorille.

Mieliala

Mielialaa kartoittavat kysymykset E sekä 35 – 40. Kysymykset 35 – 37 kuvaavat masennuksen tuntemuksia tai alavireistä mielialaa ja kysymykset 39 ja 40 ahdistuneisuuden tuntemuksia. Tämän osion vastauksiin on hyvä kiinnittää erityistä huomiota. Jos kyselyn ja keskustelun perusteella on syytä epäillä vaikeuksia opiskelijan jaksamisessa, alavireistä mielialaa tai ahdistuneisuuden tuntemuksia, ohjaa opiskelija tuen piiriin psykologille tai kuraattorille.

Pärjäämisen tunteet ja itsetunto

Opiskelijan omaa kokemusta pärjäämisestä ja mahdollisuuksista vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa kartoitetaan kysymyksillä F sekä 41 - 43. Tyytymättömyys tässä osiossa saattaa kuvata opiskelijan matalaa uskoa omiin kykyihin tai vaikutusmahdollisuuksiin. Itsetuntoa ja -arvostusta kartoittavat kysymykset G ja 44 – 46. Vaikeudet tässä osiossa voivat viitata kielteiseen käsitykseen itsestä. Pärjäämiseen ja itsetuntoon liittyvät käsitykset eivät useinkaan liity vain tiettyihin hetkiin, vaan ne kuvaavat toimintaa yli erilaisten tilanteiden.

Osioiden G sekä F kohtien vaikeudet saattavat olla monisyisiä ja hitaasti muuttuvia. On kuitenkin tärkeä pohtia, millainen vaikutus opiskelulla ja opiskeluympäristöllä on opiskelijan itseluottamuksen ja oman hallinnan tunteen tukemisessa. Pohtikaa, tarjoaako opiskeluympäristö riittävästi onnistumisia ja onko opiskelun tuki riittävä. Opiskelija voi tarvita lisätukea kehittääkseen luottamusta itseensä ja omiin kykyihinsä. Tarvittaessa ohjaa opiskelija kuraattorille tai opintopsykologille.

Kyselyn lopussa olevaan KOOSTE-lomakkeeseen voitte kirjoittaa POINT-kyselyn pohjalta käydyssä keskustelussa esiin nousseet opiskelijan vahvuudet, haasteet ja yhdessä sovittu jatko.

Käyttäjän muistilista

- Kerro opiskelijalle, miksi POINT-kysely tehdään ja miten se voi tukea opiskelijaa opinnoissa.
- Varmista, että opiskelija tietää kyselyn tekemisen olevan vapaaehtoista ja alaikäisen opiskelijan olevan tietoinen opettajan velvollisuudesta välittää huolta herättävä tieto vanhemmille.
- Muista, että eri opiskelijoilla voi olla erilaisia vastaustyyliä. Joku saattaa vastata varovaisemmin, toinen käyttää vastaamiseen ääripäitä. Tarkastele opiskelijan tyyliä vastata.
- Varaa riittävästi aikaa opiskelijan kanssa käytävälle keskustelulle.
- Tarjota luottamuksellinen ja avoin keskusteluympäristö. Pysähdy hetkeksi opiskelijan asioiden äärelle. Tilaisuus kertoa rauhassa kokemuksistaan ja ajatuksistaan voi olla opiskelijalle hyvin ainutkertainen ja merkityksellinen.
- Muista, että osa aiheista on hyvin henkilökohtaisia ja niistä puhuminen voi olla opiskelijalle vaikeaa.
- Tarkenna keskustelussa opiskelijan antamien vastausten kohdalla suullisesti, millaisia asioita opiskelija ajatteli vastatessaan.
- Muista nostaa vaikeuksien ohella esiin, mikä opiskelijalla sujuu hyvin.
- Jos kyselyssä ja keskustelussanne nousee esiin hankaluuksia, pohtikaa yhdessä, miten puuttua ajoissa opintoihin vaikuttaviin tai keskeyttämisriskiä lisääviin tekijöihin.
- Keskustelkaa yhteisymmärryksessä, millaista tietoa jaetaan opiskelijan muulle verkostolle. Täysi-ikäinen opiskelija saa itse päättää tiedon jakamisesta ja voi myös kieltäytyä siitä. Käytä tiedon eteenpäinviemisessä KOOSTE-lomaketta.
- Muista tietoturva-asiat. Ulkopuolisen henkilön ei tule päästä käsiksi opiskelijan vastauksiin. Säilytä vastauksia lukitussa tilassa.
- Sopikaa yhdessä, miten jatkatte POINT-kyselyn pohjalta. Millaisiin asioihin opiskelija tarvitsee tukea? Kuka tukea voisi parhaiten tarjota? Millaista tukea opiskelija itse haluaa?
- Muista oman työnkuvasi rajat. Huolen herätessä, ohjaa opiskelija eteenpäin oppilaitoksen muille ammattilaisille. Tämä koskee etenkin terveyden ja hyvinvointiin liittyviä teemoja, joihin liittyen opiskelija saattaa tarvita terveydenhuollon tai sosiaalityön ammattilaisen apua.
- POINT-kyselyä voidaan käyttää apuvälineenä muutoksen arvioinnissa, kun se toistetaan myöhemmin uudestaan. Toistettaessa on hyvä käydä keskustelua siitä, onko opiskelija kokenut annetut tukitoimet riittäviksi